

Adviesrapport SamenTrOtS

“Onze droom is dat in elke provincie straks zo’n club bestaat.” - SamenTrOtS

In opdracht van: Kees Grundel en Michel Pellen

Auteurs:

Naam: Esther van der Graaf
Vera van Kempen

Opleiding: Logopedie, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Datum: 30-9-2019

Voorwoord

Dit adviesrapport is geschreven door Esther van der Graaf en Vera van Kempen, vierdejaars logopediestudenten aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Naast de reguliere opleiding logopedie volgen zij een honoursprogramma. In dit programma zoeken zij extra uitdaging en denken ze samen met studenten van andere studies na over de zorg in Nederland. Via het honoursprogramma zijn zij in contact gekomen met SamenTrOtS en hebben zij een adviesrapport geschreven.

Het doel van dit adviesrapport is het bieden van handvatten voor het oprichten van SamenTrOtS in een andere stad. Door de gegeven adviezen wordt dit hopelijk gemakkelijker. Belangrijk is om hierbij als lezer in gedachten te houden dat het eigenlijk nooit iedereen naar de zin gemaakt kan worden. In dit adviesrapport is de mening en inbreng van ouders uit zowel Rotterdam als Eindhoven (met als huidige locatie Sint-Michielsgestel) meegenomen. In Rotterdam is een focusgroep gehouden met ouders en in Eindhoven is een vragenlijst gestuurd. Een focusgroep is een kwalitatieve onderzoeksmethode waarbij een groep mensen wordt samengebracht om te discussiëren over een vooraf bepaald onderwerp (Scribbr, 2017). Bij de focusgroep waren zes ouders aanwezig en zeven ouders hebben de vragenlijst ingevuld. Op basis van de resultaten is dit adviesrapport opgesteld. Daarnaast is de oprichters van SamenTrOtS in Rotterdam, Michel Pellen en Kees Grundel, gevraagd welke stappen zij bij het oprichten hebben ondernomen. Zij waren ook betrokken bij de oprichting in Eindhoven, waardoor dit ook meegenomen is in het adviesrapport. Verder heeft Yvonne van der Duin, oprichtster van de locatie in Eindhoven (met als huidige locatie Sint-Michielsgestel), kritisch naar dit adviesrapport gekeken en is haar input verwerkt. Sommige adviezen bevatten een extra toelichting om het advies nog verder te verduidelijken.

Als u overweegt om SamenTrOtS in een nieuwe stad op te zetten, willen wij u uitdagen deze stap te zetten. U kunt iets heel moois gaan betekenen voor veel kinderen met een TOS en hun ouders. Elk kind in Nederland met een TOS verdient het tenslotte om lotgenoten te ontmoeten en meer zelfvertrouwen te krijgen.

Inhoudsopgave

1. Inleiding over SamenTrOtS	4
1.1 De visie voor SamenTrOtS	4
1.2 Behoeften van ouders en kinderen.....	4
1.3 Meerwaarde SamenTrOtS	4
2. Adviezen voor SamenTrOtS	6
2.1 Praktische stappen voor het oprichten van SamenTrOtS	6
2.2 Praktische elementen.....	7
2.3 Input en feedback	9
2.4 Voorbereiding bijeenkomsten.....	9
2.5 Activiteiten	10
2.6 Algemene adviezen	10
3. Slotwoord	11

1. Inleiding over SamenTrOtS

1.1 De visie voor SamenTrOtS

SamenTrOtS is een vrijwilligersorganisatie voor kinderen met een TOS en hun ouders. Bij SamenTrOtS willen wij dat kinderen met een TOS zichzelf kunnen zijn en zich geaccepteerd voelen d.m.v. leuke en gezellige activiteiten met andere kinderen met een TOS. Wij willen ze een ruimte bieden waar ze herkenning en erkenning vinden bij andere kinderen. Kinderen ontdekken hier dat ze niet de enige zijn met een TOS. Bij SamenTrOtS zien wij deze kinderen niet als kinderen met een beperking. Belangrijk is dat SamenTrOtS geen onderwijsachtige setting wordt, maar dat (taal)fouten gemaakt mogen worden. Daarnaast moeten kinderen niets. Uitgangspunt is dat de behoefte van het kind de activiteit bepaalt. Vanuit SamenTrOtS willen wij een plek creëren waar ouders van kinderen met een TOS ervaringen met elkaar kunnen uitwisselen en zo herkenning bij elkaar kunnen vinden. Ook kunnen de ouders elkaar praktische tips geven waarmee ze verder kunnen. SamenTrOtS heeft niet het doel om therapeutisch bezig te zijn. Wij willen een plek zijn waar we luisteren naar de wensen van de ouders en informatie bieden.

1.2 Behoeften van ouders en kinderen

De meeste ouders komen in de eerste plaats voor hun kind naar SamenTrOtS. Zo zegt een ouder: *“Als die kinderen het leuk hebben gehad, zijn wij eigenlijk blij. Dat is eigenlijk gewoon het belangrijkste.”* Wat zij voor hun kinderen graag zien, is dat zij samen spelen met andere kinderen met een TOS. Hierover zegt een ouder: *“Om mijn kind met lotgenoten contact te laten hebben en zich op haar gemak te laten voelen. Een keer geen buitenbeentje te zijn.”* Een ouder noemt dat het voor de kinderen heel fijn is om te weten dat ze niet de enige zijn.

Een aantal ouders vindt het fijn om ervaringen uit te wisselen en praktische tips te krijgen van andere ouders. Ook gaf een ouder aan naar SamenTrOtS te komen, zodat haar onzekerheid weggenomen kan worden. Door van andere ouders te horen dat ze hetzelfde meegemaakt hebben en welke stappen zij nu het best kan ondernemen, wordt dit bereikt. Niet iedereen heeft behoefte aan een zogeheten ‘praatgroep’. Ouders geven ook aan meer inzicht te willen krijgen in wat een TOS is. Een ouder zegt hierover: *“...het is niet zo dat ik zo nodig mijn verhaal kwijt wil, het is meer dat ik op zoek ben naar houvast, dat ik hiermee verder kan.”* Verder komt de herkenning en erkenning uit de visie ook terug in de behoeften van zowel ouders als kinderen.

1.3 Meerwaarde SamenTrOtS

De ouders geven aan het fijn te vinden herkenning bij elkaar te vinden en ervaringen met elkaar uit te wisselen. Over de meerwaarde zegt een ouder het volgende: *“Ik vind het heerlijk om eens te praten met mensen die in dezelfde situatie zitten. Hierdoor krijg je meer inzicht in TOS (sommige eigenschappen dacht ik dat karaktertrekjes waren, blijkt dit toch echt met de TOS samen te hangen).”* Een andere ouder zegt: *“TOS is voor iedereen op zijn eigen manier een belangrijk iets om mee te dealen. Iedereen is op zijn eigen manier op zoek naar informatie, ik ook en alles wat je hier oppikt of meeneemt, dat is winst.”*

De ouders zeggen over de toegevoegde waarde van SamenTrOtS voor hun kind het volgende: *“De lat ligt laag...iedereen weet hoe moeilijk iets is, je hoeft je niet te schamen”.*

Een andere ouder zegt: *“Dat mijn kind met andere Tossers samenspeelt en merkt dat dat goed gaat (waardoor zelfvertrouwen vergroot wordt).”* Ouders geven aan dat ze het fijn vinden dat de kinderen herkenning bij elkaar vinden en dat de kinderen zien dat ze niet de enige zijn met een TOS. Ook vinden de kinderen het heerlijk om eens een keer geen uitzondering te hoeven zijn.

2. Adviezen voor SamenTrOtS

2.1 Praktische stappen voor het oprichten van SamenTrOtS

Advies 1: *Neem contact op met de huidige oprichters van SamenTrOtS: Michel Pellen en Kees Grundel (Rotterdam) en Yvonne van der Duin (Sint-Michielsgestel). Zet op papier hoe u SamenTrOtS precies wilt opzetten in de desbetreffende stad of het dorp. Wat zou u willen bereiken? Bij deze stap kan de visie van SamenTrOtS ingezet worden.*

Advies 2: *Ga netwerken: trek de stoute schoenen aan en stap op iemand af. Dit werkt beter dan mailcontact. Probeer met iemand in contact te komen met een groot netwerk. Contact opnemen met organisaties als Auris en Kentalis is in het verleden effectief gebleken.*

-Toelichting: Auris en Kentalis zijn landelijke organisaties voor mensen met gehoor-, spraak- en taalmoelijkheden.

Vrijwilligers

Advies 3: *Voor het werven van vrijwilligers kan een schoolmaatschappelijk werker worden ingezet die veel in contact is met ouders op scholen. Ouders en jongeren van de organisatie SpraakSaam komen ook in aanmerking voor vrijwilliger. Stap hierbij op mensen af die u geschikt lijken.*

Vraag: wie zijn geschikt als vrijwilliger?

-Antwoord: voorwaarde is dat je als vrijwilliger kennis en ervaring hebt met de doelgroep. Ook is het belangrijk dat een vrijwilliger de visie van SamenTrOtS ondersteunt. Verdere competenties zijn: goed om kunnen gaan met kinderen, goed kunnen luisteren, rustig kunnen blijven in moeilijke situaties, het kind als volwaardig zien, een veilige omgeving kunnen creëren voor het kind en creatief zijn. Ouders van kinderen met een TOS, één of twee personen uit het werkveld (zij weten hoe te handelen als er iets gebeurt) en jongeren van SpraakSaam zijn zo geschikt gebleken.

Vraag: hoeveel vrijwilligers zijn er nodig?

-Antwoord: vanuit SamenTrOtS is de richtlijn één begeleider op vier kinderen. Dit is een minimale bezetting, waarbij je wel de nodige aandacht kunt garanderen voor een kind. Voor een drukke groep is meer begeleiding zeker aan te raden. Op een rustige groep maken teveel vrijwilligers kinderen mogelijk stiller. Daarnaast is ook de regel dat er minimaal twee begeleiders op de groep kinderen moeten staan, dit i.v.m. de veiligheid van de kinderen (het vier ogen principe).

Vraag: hoe gaat u om met de vrijwilligers?

-Antwoord: voorwaarde is dat er één persoon de leiding neemt over de vrijwilligers. Het is belangrijk om duidelijk te zijn: dit is de visie en zo gaan we het doen. Wees niet bang om autoritair te zijn. Het is van belang dat de vrijwilligers weten wat er van ze verwacht wordt. Zo ontstaan er geen misverstanden of onnodige discussies.

Advies 4: Om de doelgroep te bereiken, kunnen via ambulante begeleiders- en dienstverleners folders en uitnodigingen verspreid worden op scholen, bijvoorbeeld op ouderochtenden en ouderavonden. Ook kan het netwerk van ambulante begeleiders- en dienstverleners worden ingeschakeld. Folders kunnen daarnaast digitaal worden gestuurd naar scholen en geplaatst worden op Facebookpagina's over TOS. Hierbij is het belangrijk dit niet eenmalig te doen, maar SamenTrOtS te blijven promoten om de doelgroep te bereiken.

Financiën

Advies 5: Neem voor een locatie contact op met de organisatie Auris of Kentalis.

-Toelichting: Deze organisaties stellen de locaties in Rotterdam en Sint-Michielsgestel gratis ter beschikking.

Advies 6: Wijs een penningmeester aan die bijhoudt wie aanwezig is geweest bij de bijeenkomst. Bewaar bewijzen van inkomsten en uitgaven. Het is niet de bedoeling winst te maken, dus laat ouders enkel de gemaakte kosten betalen. Wanneer dit anders uitvalt dan het vaste bedrag, wordt dit op een later moment verrekend.

Advies 7: Kijk naar de mogelijkheden tot digitaal betalen voor ouders. Meerdere ouders geven hieraan de voorkeur boven contant betalen. Geef ouders daarnaast de mogelijkheid om per bijeenkomst of per (half)jaar te betalen.

Advies 8: Vertel ouders bij hun eerste bijeenkomst wat er van het te betalen geldbedrag bekostigd wordt, zodat dit voor hen inzichtelijk is. De mening van ouders over het maximale te betalen bedrag per bijeenkomst, varieert van vijf tot 15 euro. Dit bedrag is uiteraard afhankelijk van hoeveel geld ouders te besteden hebben. Het advies is een bedrag aan te houden tussen de vijf en tien euro. Probeer de kosten altijd zo laag mogelijk te houden voor ouders.

-Toelichting: Een ouder geeft het volgende aan over het te betalen bedrag per bijeenkomst: "Nou, ik vind acht euro best veel, als ik heel eerlijk ben." Een andere ouder vult hierbij aan: "...ja ik weet niet wat de kosten zijn. Als je weet wat jullie begroten en wat jullie uitgaven zijn, dan kun je weten wat er daadwerkelijk bekostigd moet worden." Hierbij werd duidelijk dat ouders geen behoefte hebben aan een jaaroverzicht, maar op dit moment niet weten waar hun geld precies heen gaat. Om die reden vinden ze het huidige bedrag aan de hoge kant.

2.2 Praktische elementen

Dag

Advies 9: Houd de bijeenkomsten van SamenTrOtS in het weekend. Stem met ouders af of de zaterdag of de zondag de voorkeur heeft.

-Toelichting: Op één ouder na, geven alle ouders de voorkeur aan bijeenkomsten in het weekend. Eén ouder gaf hierover een mooie toelichting: "Kijk, ze zijn natuurlijk sneller moe, dus als ze dan na school nog dit moeten doen, dan zou het wel minder actief worden denk ik."

Tijd

Advies 10: *Houd de bijeenkomsten in de middag, bijvoorbeeld van 13:00 tot 15:00 uur, en houd bij de keuze voor tijden rekening met mogelijke file voor ouders op de terugweg. Het advies is om bijeenkomsten te houden van ongeveer twee uur (dit is in Sint-Michielsgestel en Rotterdam nu ook het geval).*

Frequentie

Advies 11: *De mening van de ouders over de gewenste frequentie van de bijeenkomsten varieert van twee keer per jaar tot 12 keer per jaar. Het advies is om de bijeenkomsten zes keer per jaar te laten plaatsvinden. Overleg met de desbetreffende ouders wat hun behoeften zijn m.b.t. de frequentie van bijeenkomsten.*

-Toelichting: De mening van ouders over de frequentie van de bijeenkomsten wisselt. In Rotterdam kwamen ouders tot een conclusie van één keer per maand, terwijl in Eindhoven vier van de zeven ouders zeiden zes keer per jaar een bijeenkomst te willen. Op dit moment zijn de bijeenkomsten ook zo'n zes keer per jaar, waardoor dit een goed aantal lijkt om mee te starten. Zo zegt een ouder: *“De kinderen zouden het echt om de week willen, maar ouders denk ik één keer in de maand.”* Hoe leuk de kinderen het dus ook vinden, moet het wel haalbaar blijven voor ouders. Overleg dit dus met de ouders in uw stad.

Locatie

Advies 12: *Een voorwaarde voor de locatie is dat het gebouw kindvriendelijk is. Daarnaast is het van belang dat er een aparte ruimte is voor de kinderen en voor de ouders. Een andere voorwaarde is dat de kinderen veilig naar buiten kunnen voor activiteiten. Wat daarnaast wenselijk zou zijn, is een ruimte waar de kinderen kunnen sporten.*

-Toelichting: De aparte ruimtes zijn prettig, omdat ouders zo rustig met elkaar in gesprek kunnen gaan en de kinderen hun eigen gang gaan samen met de vrijwilligers. Wat betreft de aparte ruimtes voor ouders en kinderen, zegt een ouder het volgende: *“Ja, want het is hun tijd. Dus dan moeten ze dat gevoel ook krijgen, dat het hun tijd is.”* Daarnaast hoeft het gebouw volgens ouders niet heel groot te zijn. Een buurtgebouw is bijvoorbeeld ook geschikt.

Advies 13: *Zorg dat de locatie goed bereikbaar is. Denk hierbij ook aan de bereikbaarheid met het Openbaar Vervoer. Daarnaast hebben veruit de meeste ouders aangegeven niet langer dan 30 minuten te willen reizen naar de bijeenkomsten. Houd dit in gedachten voor de doelgroep die je wilt bereiken in een bepaalde regio.*

Advies 14: *Probeer voldoende en (voor zover als mogelijk) gratis parkeerplaatsen te realiseren voor bezoekers van de bijeenkomsten.*

Informatievoorziening

Advies 15: *Maak aan het begin van het jaar een planning met data en tijden van de bijeenkomsten en communiceer deze naar ouders. Plaats de uitnodiging op Facebook en op de internetpagina van SamenTrOtS. Informeer ouders minimaal vier weken van te voren over de nieuwe bijeenkomst en de invulling hiervan. Belangrijk: herhaal de uitnodiging meerdere malen via verschillende communicatiekanalen. Zorg dat de mail het hoofd communicatiemiddel is met ouders.*

-Toelichting: In Rotterdam wordt de uitnodiging voor een nieuwe bijeenkomst een maand tot drie weken ervoor op Facebook geplaatst. Dan wordt drie weken voor de bijeenkomst een mail naar ouders gestuurd met de uitnodiging. Een week voor de bijeenkomst komt de uitnodiging nog een keer op Facebook en worden ouders opnieuw gemaild. In Rotterdam is er daarnaast een WhatsApp-groep, waarin de uitnodiging komt te staan. Dit klinkt als veel herhaling, maar de oprichters geven aan dat dit nodig is en dat ze hierover nog nooit klachten hebben ontvangen. Daarnaast wordt op de internetpagina van SamenTrOtS (van beide steden) de aankomende data van de bijeenkomsten geplaatst. Ouders geven verschillende wensen aan m.b.t. de informatievoorziening. Dit advies omvat het grootste deel van deze meningen.

2.3 Input en feedback

Advies 16: *Zorg voor voldoende ruimte voor input en feedback vanuit ouders tijdens de bijeenkomsten. Dit zou eventueel op een vast moment kunnen. Luister goed naar de wensen van ouders en ga hier concreet mee aan de slag voor de volgende bijeenkomst. Vraag daarnaast de kinderen wat zij graag zouden doen bij SamenTrOtS.*

-Toelichting: Ouders geven aan voldoende ruimte te ervaren voor input en feedback. Daar is dan ook geen vast moment voor. Wanneer er weinig input en feedback van ouders komt, kan dit natuurlijk alsnog gedaan worden. Aan het eind van een bijeenkomst kan gevraagd worden: Is dit wat jullie willen? Hebben jullie hier wat aan? In Rotterdam geven ouders aan dat hun ideeën direct opgepakt worden en ze dit als prettig ervaren. Wat betreft de kinderen kwam bij het interview naar voren dat zij genoeg ideeën hebben over bijvoorbeeld wat voor sport ze graag willen doen. Het is belangrijk dit ook mee te nemen in de voorbereiding.

2.4 Voorbereiding bijeenkomsten

Advies 17: *Bijeenkomsten kunnen d.m.v. vergaderingen met alle vrijwilligers en de oprichters worden voorbereid. Indien dit lastig is door bijvoorbeeld een lange reistijd, kan er door de hoofdverantwoordelijke aan het begin van het jaar via de mail een voorstel worden gedaan voor de data van de bijeenkomsten. Vervolgens moet besproken worden wie welke bijeenkomst voorbereidt. Zorg hierbij voor een goede taakverdeling, zet deze op de mail of in WhatsApp en evalueer ook samen de bijeenkomsten. Zorg voor de bijeenkomsten dat er één hoofdbegeleider bij de kinderen is en één hoofdbegeleider bij de ouders is.*

-Tip: Laat de kinderen eventueel een activiteiten wensenlijstje maken. De vrijwilligers kunnen zo een programma opzetten dat aansluit op de wensen van de kinderen.

2.5 Activiteiten

Advies 18: *Zorg dat de activiteiten voor de kinderen uit een sportief deel en een creatief deel bestaan.*

-Toelichting: Alle ouders geven aan dat de kinderen de afwisseling tussen sportief en creatief leuk vinden. Uit het groepsinterview met de kinderen kwam naar voren dat het ene kind knutselen vooral leuk vindt en het andere kind meer van sporten houdt. De meeste kinderen vinden beide activiteiten leuk. Kinderen hebben ideeën over wat ze zouden willen doen, zoals korfballen en voetballen. Hier kan rekening mee worden gehouden bij de voorbereiding van de bijeenkomst (zie advies 16).

Advies 19: *Geef ouders de ruimte om ervaringen uit te wisselen, maar probeer ook structuur in te bouwen in de bijeenkomsten. Een gespreksleider die zorgt dat iedereen aan het woord komt, kan volgens ouders prettig zijn. Daarnaast wordt zo nu en dan een TOS gerelateerde workshop erg gewaardeerd door de ouders.*

-Toelichting: Een ouder geeft aan het volgende te willen doen bij een bijeenkomst: “...uitleg krijgen over TOS, belevingscircuit met het hele gezin was echt een meerwaarde”. De mening van ouders over hoe vrij of juist gestructureerd het ouderdeel moet zijn, wisselt. Een ouder noemt het volgende verbeterpunt voor SamenTrOtS: “Meer structuur bij de ouderbijeenkomsten. Een voorzitter zou iedereen aan het woord kunnen laten komen over bepaalde onderwerpen. Nu zijn veelal een paar moeders aan het woord en vinden nieuwkomers soms te weinig aansluiting.” Daarnaast is het belangrijk ook rekening te houden met de ouders die het volgende zeggen: “Ik kom eigenlijk vooral voor mijn kind, als ouder zou het voor mij niet perse hoeven.”

2.6 Algemene adviezen

- De vrijwilligers moeten kennis/ervaring hebben met kinderen met een TOS.
- Houd rekening met de doelgroep, bijvoorbeeld door niet al te lange zinnen te maken in de communicatie met de kinderen.
- Wees flexibel naar de kinderen toe; er moet geen ‘moeten’ achter een activiteit zitten. Zorg dat je iets achter de hand hebt als een kind een activiteit echt niet leuk vindt. De kinderen staan centraal, niet de activiteit.
- Zorg voor een goede organisatie vooraf. Zet een duidelijke structuur neer die ook voor de kinderen duidelijk is. Zo weten de kinderen wat ze kunnen verwachten.
- Uit ervaring is gebleken dat teveel jongeren van SpraakSaam bij de kinderen zetten niet werkt. Denk dus goed na over wie je waar inzet en zorg dat iedereen een duidelijke taak heeft en niet alleen gewoon meedoet. Kijk naar hoeveel kinderen er zijn en hoeveel vrijwilligers dit vraagt.
- Blijf gebruik maken van naamkaartjes. Namen onthouden blijft moeilijk voor deze groep.

3. Slotwoord

Hierboven zijn praktische adviezen voor het opzetten van SamenTrOtS in een andere stad of dorp beschreven. Mocht u nog vragen hebben, wordt aanbevolen contact op te nemen met de oprichters van SamenTrOtS in Rotterdam, Michel Pellen en Kees Grundel of de oprichtster in Eindhoven (met als huidige locatie Sint-Michielsgestel) Yvonne van der Duin.

Hieronder staan de contactgegevens beschreven:

-Yvonne van der Duin: yvonne.samentrots@gmail.com

-Kees Grundel: k.grundel@auris.nl

-Michel Pellen: michel.samentrots@gmail.com

Bekijk ook eens de website (<http://www.samentrots.nl/>) of de Facebookpagina van SamenTrOtS (<https://www.facebook.com/samentrots/>).